

Verksamhetsrapport 2018-12-31 Lärandenämnden

Ordförande

Gerd Olsson

Förvaltningschef

Ingela Rauhala

Innehåll

Ekonomi och verksamhet	3
Viktiga händelser	8
Framtida utmaningar.....	9
Öka måluppfyllelsen i vår utbildningsverksamhet Öka sysselsättningen i form av arbete eller utbildning.....	11
Höja utbildningsnivån i kommunen.....	11
Minska sjukskrivningarna	15
Bidra med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.....	16
Aktivt arbeta med hälso- och livsstilsfrågor.....	16
Aktivt arbeta för att barns, ungas och vuxnas inflytande ska öka	18
Nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.....	20
Särskilda uppdrag.....	21
Kvantiteter.....	24
Investeringar per projekt.....	25
Medarbetare.....	25

Ekonomi och verksamhet

Belopp i tusen kronor (tkr)

Driftredovisning	Utfall	Utfall	Årsbudget	Avvikelse årsbudget	Prognos nov
	2017-12	2018-12			avvikelse årsbudget
Intäkter	158 203	161 021	126 538	34 483	23 331
Personalkostnader*	-617 118	-624 972	-601 872	-23 100	-24 331
Övriga kostnader	-366 310	-372 812	-366 276	-6 536	0
Netto	-825 225	-836 764	-841 610	4 846	-1 000

Driftredovisning per verks (netto)	Utfall	Utfall	Årsbudget	Avvikelse årsbudget	Prognos nov
	2017-12	2018-12			avvikelse årsbudget
Förvaltningsövergripande	-134 710	-50 921	-57 815	6 894	6 200
Fristående/andra kommuner	-48 872	-56 392	-59 164	2 772	2 100
- varav Förskola	-11 939	-12 032	-12 550	518	600
- varav Grundskola	-38 531	-41 803	-46 080	4 277	5 000
- varav Grundsärskola	-1 014	-970	-1 205	235	100
- varav Gymnasieskola	547	-2 146	-1 200	-946	-2 300
- varav Gymnasiesärskola	2 064	558	1 871	-1 313	-1 300
Förskola	-179 980	-191 858	-194 880	3 022	2 000
Grundskola	-306 302	-351 211	-343 601	-7 610	-10 000
Grundsärskola	-15 418	-19 214	-14 944	-4 270	-4 500
Gymnasieskola*	-93 087	-114 121	-117 022	2 901	3 000
Gymnasiesärskola	-17 848	-16 719	-18 402	1 683	1 500
Vuxenutb. o Vägledning	-29 007	-36 329	-35 782	-547	-1 300
Netto	-825 225	-836 764	-841 610	4 846	-1 000

Varav anslag ur fonder och övriga

kostnader utöver budget (SSPF-projektet): -487

Lärandenämndens budget för 2018 har inneburit en mycket stor utmaning för lärandeförvaltningens samtliga verksamheter. En utmaning som verksamheterna har mött tillsammans och i en anda av att vi alla bidrar.

Lärandenämndens bokslut visar på ett positivt resultat med 4,8 miljoner kronor. Prognosen inför delårsrapporten visade på en negativ avvikelse mot budget med 11,4 miljoner kronor. För att komma i ram beslutade nämnden i maj om åtgärder, vilket minskade prognosen till -9 miljoner kronor i delårsrapporten. Ett fortsatt hårt arbete ledde till att avvikelsen kunde minska ännu mer och i november låg den på -1 miljon kronor. Det slutliga positiva resultatet på 4,8 miljoner kronor kan bland annat härledas till kostenhetens återbetalning samt årets försening av lönerrevisionen.

Budgeten för 2018 grundades på 2017 års budget uppräknad med 2,8 procent. Nämnden beslutade att verksamheterna fick sina budgetar uppräknade med en procent, medan resten av uppräknningen gick till förändrade kvantiteter, ökade kostnader för skolskjuts, ökade lokal- och städkostnader samt till arbetet med nämndens handlingsplan för pedagogiskt ledarskap och ökad frisknärvaro.

Utmaningen för verksamheterna låg i att kostnadsökningen för 2018 var högre än uppräknningen av budgeten. Det innebar bland annat att enheterna fick en lägre peng per barn och elev jämfört med tidigare år, och alla verksamheter måste effektivisera och anpassa sig för att klara kostnadsökningen. Verksamheterna stod också inför ökade kostnader på grund av bristen på legitimerade medarbetare och de förstärkningar som var nödvändiga att genomföra till följd av det.

Under 2017 startade även en ny friskola i kommunen. Enstaka elever från olika klasser såväl kommunala som andra fristående enheter valde den nya friskolan. Kostnaden för lärandenämnden beräknades till 10 miljoner kronor per år och utmaningen var att budgeten inte anpassades utifrån kvantitetsförändringarna.

Lärandenämnden ansökte i början av året till kommunfullmäktige om 10 miljoner kronor i tilläggsanslag utifrån de utmaningar nämnden stod inför, samt en förlustgaranti på 2 miljoner kronor till vuxenutbildningen. Kommunfullmäktige beviljade 5 miljoner kronor i budgetanslag, ytterligare 5 miljoner kronor att beakta vid årets slut, samt förlustgarantin på 2 miljoner kronor vid behov för vuxenutbildningen.

Intäkterna under året avviker positivt mot budget dels till följd av högre statsbidrag, projektmedel, anställningsstöd och ökade föräldraintäkter och dels på grund av att alla intäkter inte finns medräknade i budgeten. Intäkterna för 2018 är 2,8 miljoner kronor högre än föregående år, en ökning med 1,78 procent.

Personalkostnaderna avviker negativt mot budget. En stor del av avvikelserna finansieras av obudgeterade statsbidrag och projektmedel. Personalkostnaderna är 7,9 miljoner kronor högre 2018 jämfört med 2017, vilket motsvarar en ökning med 1,3 procent.

Bristen på legitimerade lärare och förskollärare i verksamheten får ekonomiska konsekvenser då de ej legitimerade lärarna behöver handledning av legitimerade lärare. Förvaltningen har följt de ökade kostnader som har uppstått till följd av bristen på legitimerade lärare och en rad åtgärder har vidtagits för att utifrån rådande lärarbrist begränsa de ekonomiska konsekvenserna och samtidigt upprätthålla kvaliteten i verksamheten.

Den nuvarande skolstrukturen bidrar till höga personalkostnader på grund av ett ineffektivt resursnyttjande vad gäller legitimerade lärare och specialistkompetenser. Fler träningskoleelever i grundsärskolan ger även ökade personalkostnader genom ett ökat personalbehov.

Förskolans vikariekostnader har minskat med 2,8 miljoner kronor jämfört med föregående år, tack vare tydligare vikarierutiner inom förskolan.

Övriga kostnader avviker negativt mot budget och är 6,5 miljoner kronor högre 2018 än föregående år, vilket motsvarar en ökning med 1,77 procent. Nästan hela kostnadsökningen avser

högre kostnader för köp av huvudverksamhet, det vill säga kostnader för elever i andra kommuner och på fristående enheter. Andra kostnader som avviker mot budget, men som finansieras via statsbidrag och projektmedel, är Bromangymnasiets internationalisering, ersättning till företag som tar emot gymnasielärlingar och köp av huvudverksamhet inom vuxenutbildningen.

Kost- och lokalvårdsenheterna gjorde 2018 ett överskott som innebar att 2,3 miljoner kronor återbetalades till lärandenämnden. Därmed förbättrades lärandenämndens resultat jämfört med budget. Dessutom har sjuktagen gått ner i förvaltningen, vilket också har påverkat budgeten positivt.

Förvaltningsövergripande

Förvaltningsövergripande verksamheter redovisar en positiv avvikelse mot budget. En förändring i redovisningen av lokalkostnader, där kostnaderna har flyttats till verksamheterna, har lett till stora skillnader i resultatet mellan 2017 och 2018, på 85 miljoner kronor.

Vakanser i central administration och den höga omsättningen av medarbetare inom elevhälsan har gett en positiv avvikelse i budget men har haft negativa konsekvenser på arbetsmiljön.

Från och med senare delen av vårterminen infördes ”80-90-100”, en satsning för att möjliggöra för de som vill fortsätta att arbeta som lärare efter 65 års ålder. ”80-90-100” har inte nyttjats i den omfattning som var beräknat, vilket har gett ett överskott gentemot budget.

Kostnaderna för Glada Hudik-korten (årskurs 7–9 och 16–19 år) har sjunkit med ca 1,1 miljoner kronor jämfört med 2017 eftersom Region Gävleborg tog över kostnaderna för korten under sommarlovet. Detta gav en positiv avvikelse mot budget på drygt 0,7 miljoner kronor.

Annat som har påverkat budgeten positivt är att det rekryteringsstöd som personalavdelningen skulle tillhandahålla med anledning av den stora bristen på lärare försenades, att ökat statsbidrag för bland annat behörighetsgivande utbildningar gav ett visst överskott och att statsbidraget för att stärka upp yrkesgruppen skolkuratorer gav ett överskott under våren på grund av att rekryteringen försenades.

Fristående och andra kommuner

Resultatet för fristående enheter och interkommunal ersättning avviker positivt mot budget. Färre elever och förskolebarn har gått till fristående enheter än prognostiserat, vilket har gett en lägre kostnad än budgeterat. Färre elever har även kommit från andra kommuner till våra verksamheter än prognosticerat, vilket har gett lägre intäkter än budgeterat. Samtidigt har försäljningen av förskoleplatser till andra kommuner gett en större intäkt än beräknat. I budgeten för fristående enheter ingår även pengar för elever med omfattande särskilda behov, som inte har nyttjats under året.

Inför 2018 förändrades lärandenämndens förutsättningar då en ny friskola startades under 2017. Den totala volymen för den nya friskolan beräknades till en kostnad på cirka 10 miljoner kronor per budgetår och prognosen grundades på att alla elever skulle komma från den kommunala skolan. Den nya friskolan fick dock även elever från andra fristående skolor, vilket innebar att budgetramen för fristående enheter blev större än den faktiska kostnaden.

Gymnasiesärskolan visar på en negativ avvikelse mot budget då man har haft färre elever från andra kommuner, fler elever som har gått i gymnasiesärskola i andra kommuner och en högre snittkostnad per elev för dessa.

Förskola

Förskolan redovisar ett överskott mot budget på 3 miljoner kronor. En anledning till detta är att förskoleklass blev en obligatorisk skolform under 2018. Då förskoleklass saknas inom särskolan får vårdnadshavarna välja om barnet ska gå till särskolans årskurs 1 eller stanna kvar i förskolan. Flera vårdnadshavare valde särskolan. Förskolan fick därför i uppdrag att minska sina kostnader med 2 miljoner kronor för att bidra till att täcka särskolans ökade kostnader. Trots 19 fler barn i verksamheten så kunde förskolan bidra till att få nämndens budget i balans. Överskottet har även kommit från återhållsamhet i verksamheten, vakanta och svårrekryterade tjänster samt tydliga vikarierutiner. Vakanta förskolechefstjänster och sjukskrivningar ger ett ekonomiskt överskott, samtidigt som arbetsbelastningen har varit hög för kvarvarande chefer. Vissa inköp och utbildningar har flyttats fram och kommer att genomföras under 2019.

Uppdraget från nämnden att minska antalet barn per avdelning går inte att genomföra förrän fler lokaler finns att tillgå.

Grundskola

Grundskolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på 7,6 miljoner kronor. Strikt ekonomisk återhållsamhet har gällt för grundskolorna under året. En stor vikt har lagts på rektorernas uppföljning av sin enhets ekonomi och regelbundna träffar har skett mellan rektorer och ekonom. På rektorsträffarna har ekonomin följts upp och diskuterats vid flera tillfällen. Under senare delen av året har köpstopp samt återhållsamhet gällande vikarieanskaffning införts.

Några enheter har haft svårighet att organisera om sig i samma takt som elevsammansättningen och kvantitetsförändringarna kräver, vilket har påverkat dessa enheters kostnader.

En stor del av underskottet kommer från insatser utifrån Skollagen (2010:800) till elever i behov av särskilt stöd och ökade personalkostnader som har uppstått till följd av det. Ökade kostnader med anledning av bristen på legitimerade lärare bidrar också till avvikelsen, liksom en utökad ledningsresurs för att säkerställa arbetsmiljö och arbetsbelastning för skolledare samt ökade personalkostnader utifrån Skolinspektionens kravställningar inom området ”Barn i behov av särskilt stöd”.

Trots att åtgärder har vidtagits har verksamheten haft stora problem med att få sin ekonomi i balans, delvis på grund av den rådande skolstrukturen och elevernas behov av stöd. En ny skolstruktur med färre enheter skulle ge samordningsvinster som skulle gynna så väl kvalitet, resultat och ekonomi.

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på 4,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror bland annat på en ökad personalkostnad som i sin tur beror på fler elever i träningskolan än budgeterat. Införandet av den obligatoriska förskoleklassen har också påverkat då flera elever har börjat i grundsärskolan tidigare.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan redovisar en positiv avvikelse mot budget på 2,9 miljoner kronor. Genom återhållsamhet, stram ekonomisk uppföljning och ekonomisk medvetenhet kunde skolan möta den nedjusterade elevpengen. Skolenhet 4 fortsätter att bidra med en stor del av överskottet, vilket bland annat kan härledas till förmågan att söka och få statsbidrag.

Samarbetet med vuxenutbildningen, främst inom yrkesprogrammen, har också lett till såväl ökad elevvolym som ett bättre ekonomiskt utfall.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan redovisar en positiv avvikelse mot budget på 1,7 miljoner kronor, vilket är ett större positivt resultat än prognostiserat. Svårighet att rekrytera rätt personal och den planerade neddragningen till följd av en elevminskning bidrar till det positiva resultatet, liksom återhållsamhet och lägre lokalkostnader.

Vuxenutbildning och vägledning

Vuxenutbildningen redovisar en negativ avvikelse mot budget på 0,5 miljoner kronor, vilket är ett mindre underskott än prognostiserat. Verksamheterna vid CUL (Centrum för utveckling och lärande) klarar sin budget, med undantag för vuxenutbildning och SFI (svenska för invandrare). Underskottet beror på att vuxenutbildningen har förlorat riktade statsbidrag, som istället har kommit som kommunbidrag som inte har vidarebudgeterats till verksamheten. Dessutom har behovet av personal varit större än budgeterat.

Yrkesvägledningen redovisar ett överskott mot budget med anledning av svårigheten att rekrytera medarbetare. Högre statsbidrag än förutspått samt den utökning av yrkeshögskolan som skett har också bidragit till att begränsa den negativa avvikelsen, liksom samarbetet med gymnasieskolan.

Särskilda händelser

Förvaltningen har under året hanterat två större kriser som har påverkat flera olika delar av organisationen. I februari drabbades kommunen av ett snöoväder som innebar att skolor och förskolor stängdes för undervisning under en dag. I september drabbades en av våra förskolor av en brand där delar av förskolan totalförstördes och resten rökskadades. Båda dessa händelser har fått ekonomiska konsekvenser för verksamheterna.

Arbetet med Vinnovaprojektet Vässa skolan, i samarbete med RISE och Fiber Optic Valley, fortsatte under året. Projektet syftar till att stärka framtidens skolmiljö genom att utveckla både lärmiljön och digitaliseringen i skolan. Projektet är en investering inför kommande projekteringar och ombyggnationer, med syfte att effektivisera verksamheternas lokalanvändning.

Viktiga händelser

- Förskolorna i kommunen har tagit fram en handlingsplan för jämställdhet, för att ge pedagogerna förutsättningar för att bli ännu bättre i jämställdhetsarbetet.
- Sommarens värmebölja påverkade förskolorna, som behövde extra fläktar för att klara värmen.
- Förskolans ledningsorganisation utökades under hösten med en ny chef, som en del i arbetet med organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) för både chefer, förskollärare och barnskötare.
- I slutet av september bröt en brand ut i Hasselbackens förskola i Forsa. De avdelningar som brann totalförstördes, medan övriga delar av förskolan rökskadades. Verksamheten flyttades till Vindpustens förskola i Idenor medan arbetet med att bygga upp och renovera Hasselbackens förskola pågår.
- Hela förskoleverksamheten i kommunen, med 28 förskolor och 100 avdelningar, är nu miljöcertifierad enligt Grön Flagg.
- Moderna språk i årskurs 6 har blivit obligatoriskt i och med införandet av en stadiindelad timplan i grundskolan.
- Kunskapsresultaten i årskurs 9 förbättrades jämfört med tidigare år. Det är ett positivt trendbrott som ger höjt meritvärde och högre behörighet till gymnasieprogram. Kommunens skolor förbättrade även sina resultat i SKL:s öppna jämförelser.
- Enångers skola blev i januari den första grundskolan i kommunen att Qualiscertifieras. Sedan dess har även Iggesunds skola, Västra skolans grundsärskola, Östra skolans grundsärskola och Idenors skola blivit certifierade. Fler skolor i kommunen har granskats och väntar på resultat.
- Ett snöoväder i början av februari gjorde att skolornas och förskolornas undervisning ställdes in under en dag. Undervisningen kunde återupptas redan dagen därpå.
- Björkbergs skola nominerades till årets offentliga avdelning på Hylla Hudik-galan som gick av stapeln den 27 april.
- Förskoleklassen har blivit en obligatorisk skolform.
- Lovskolan har blivit obligatorisk.
- Bromangymnasiet fick nio miljoner kronor i EU-medel, för att ge eleverna möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande (APL) utomlands.
- Broman Academy har utvecklats till en fullödig testmiljö för digitala verktyg och lösningar, där medarbetare kan få stöd och inspiration för att implementera nya tekniska lösningar i verksamheterna.

- Gymnasiets reception har byggts om, vilket innebär en förbättring i både trygghets- och serviceperspektiv.
- Fordonsprogrammet har gått med i motorbranschcollege.
- Samarbetet mellan Bromangymnasiet och vuxenutbildningen, där IM och VUX samverkar med yrkesprogrammen, har fortsatt att utvecklas.
- Trygghet och studiero har stått i fokus på Bromangymnasiet. Bland annat har gymnasiets säkerhetsansvarige varit tillgänglig för samtal och stöd för både elever och medarbetare.
- Hotell- och turismprogrammet startade en ny undervisningsform för att komma närmare arbetslivet. Varje torsdag och fredag till läsårets slut genomför eleverna sina lektioner på Quality Hotell Statt.
- Elever från restaurang- och livsmedelsprogrammet vann Juniormedaljen 2.0, en tävling som arrangeras av Svenska Kockars Förening Gävleborg Dalarna.
- Bromangymnasiet inledde ett samarbete med Glada Hudik-teatern och kommer hösten 2019 att starta en Glada Hudik-teaternprofil. Den nya profilen är till för elever som går nationella eller individuella programmet på gymnasiesärskolan.
- Inspirationsdagen på CUL för att inspirera fler att välja läraryrket lockade ett 20-tal besökare. De fick träffa lärare, lärarstudenter, representanter från Högskolan i Gävle och Hudiksvalls kommun.
- Vinnovaprojektet Vässa skolan har fortsatt sitt arbete med att utveckla lärmiljön och digitaliseringen i skolan.
- Viktoria Waagaard tillträdde som doktorand i kommunen inom ramarna för ”Språket som nyckel”, ett samarbete mellan Hudiksvalls kommun och Högskolan i Gävle.

Framtida utmaningar

Att ge alla barn och elever en likvärdig förskola och skola varhelst i kommunen den anordnas

Vi står inför ordentliga utmaningar då den troliga lärarbristen i Sverige nu är prognostiserad till 80 000 lärare och förskollärare. Detta känner vi tydligt av i vår organisation. Alla elever har dessutom inte idag tillgång till elevhälsa under veckans alla dagar.

Det lagstyrda uppdraget och de politiska ambitionerna ställs redan idag mot de ekonomiska förutsättningarna och nämndens arbetsmiljöansvar, och kommer att göra det allt mer framöver.

Vi kommer inte att kunna möta de nya utmaningarna med gårdagens organisation. Men vi har nu möjlighet att omorganisera för att resurserna ska kunna användas effektivare, så att vi kan bibehålla eller förbättra resultaten, såväl kvalitativa, ekonomiska och arbetsmiljömässiga.

Kompetensförsörjning – att lära hela livet

Såväl det offentliga som det privata arbetslivet ropar efter kompetenta medarbetare. För att man ska vara attraktiv på arbetsmarknaden krävs idag en yrkesutbildning på gymnasial eller universitetsnivå. Samtidigt pågår en utökad digitalisering av arbetsuppgifterna som kommer att påverka arbetsmarknaden i och med att jobb som kräver medellång utbildning digitaliseras och automatiseras. Konkurrensen om jobb som kräver låg utbildning kan komma att öka. För att möta dessa samhällsförändringar behövs fortbildning och kompetensutveckling.

I december 2018 fanns 1 196 inskrivna arbetslösa i Hudiksvalls kommun. Bland dessa finns en stor andel som har en gymnasial utbildning, som via utbildning skulle kunna matchas in på arbetsmarknaden.

Citat ur Landsbygdsutredningen 2017:

”Högre utbildning skall finnas tillgänglig i hela landet”

”Genom att öka tillgängligheten till högre studier på fler platser i landet kan dock rekryteringen av nya studiegrupper till högre studier och samverkan med näringslivet i hela landet underlättas [...] och landets utbildningsnivå generellt höjas.”

”Göra utbildningarna [på högskolorna och universitetet] mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna.”

Hur kan vi utveckla vårt lärcentrum för att kunna möta upp det lokala arbetslivets förväntningar och krav? Vi ser möjligheter att tillsammans med högskolor och universitet utveckla ett ”Campus Hudiksvall”, där vi skulle kunna ta emot studerande inom fler områden.

Höja utbildningsnivån i kommunen genom systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningsövergripande arbetssätt behöver utökas för att utveckla arbetet med att främja barns och elevers närvaro och med att underlätta övergångar mellan stadier och utbildningsformer, samt för att ytterligare utveckla vårt arbetsmiljöarbete.

Samarbetet mellan grundskolan och den centrala elevhälsan behöver också förstärkas. Det systematiska kvalitetsarbetet framförallt i ämneslag men även i arbetslag behöver utvecklas, liksom det kollegiala lärandet inom och mellan förskolor och skolor.

Genom att inkludera och implementera forskning i vår verksamhet och i undervisning kan vi göra forskningen lättillgänglig för medarbetarna, och därmed utveckla verksamheterna med hjälp av vetenskapligt beprövade arbetssätt.

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Öka måluppfyllelsen i vår utbildningsverksamhet Öka sysselsättningen i form av arbete eller utbildning

LÄRANDENÄMNDENS VERKSAMHETSMÅL

Höja utbildningsnivån i kommunen

Bedömning	Trend
 I hög grad uppfyllt	↗ Ökad

Den ökade måluppfyllelsen inom lärandenämndens alla verksamheter är ett resultat av de olika verksamhetsdelarnas samverkan mot gemensamma mål. Arbetet med lärandenämndens fyra mål har fortsatt och medvetenheten om att vi alla är en förutsättning för varandras arbete har ökat – vi lär oss av varandra och vi hämtar stöd genom samarbete och samverkan för att gemensamt nå målen. När hela verksamheten nu arbetar med Qualis utökas också vårt gemensamma systematiska kvalitetsarbete, där vi kan arbeta med att identifiera våra utvecklingsområden för att stärka samarbetet mellan verksamheterna.

Dialogdagarna där nämndens politiker, rektorer, förskolechefer, verksamhetschefer och enhetschefer möts är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Under dialogdagarna redovisas årets resultat och våra framtida utmaningar diskuteras. Det omedelbara resultatet är att en process kommer igång kring vilka mål som bör prioriteras för nästkommande år.

Lärandeförvaltningens verksamhetsidé ligger till grund för allt vårt arbete. ”Barn, unga och vuxna ska känna jag kan, jag vill, jag vågar! Med glädje, engagemang, delaktighet och på vetenskaplig grund öka kunskap, kreativitet, utveckling och lust att lära.” De tre fokusområdena språket, inkludering och entreprenöriellt lärande hjälper oss att fokusera och prioritera, och att resultaten successivt har höjts under åren stärker oss i vårt arbete framåt.

Förskola

Inom hela förskolan har ”utveckling och lärande” varit det gemensamma förbättringsområdet under 2018. Kommunens förskolor håller överlag hög kvalitet och verksamhetens innehåll och genomförande följer de nationella mål som finns i förskolans läroplan.

Under året har arbetet med områdena språk, matematik, teknik och naturvetenskap fördjupats. Läslyftet har utvecklat pedagogernas kunskap och kompetens vilket har medfört förbättrade lärmiljöer och ökade möjligheter till språk-, skriv- och läsinlärning för barnen. Unikum och barnens lärloggar har hjälpt personalen att utveckla arbetet med den pedagogiska dokumentationen av varje barns utveckling och lärande. Resultatet har återigen vänt uppåt även om vi inte än är uppe i 2016 resultat när det gäller andelen språkligt medvetna barn. Flera faktorer ligger bakom det, till exempel brist på legitimerade förskollärare, ökad sjukfrånvaro, budgetanpassningar och barn i behov av särskilt stöd.

När förskolan behöver stöd i arbetet med barns språk- och kunskapsutveckling finns en handlingsplan i samarbete med elevhälsan. Elevhälsans utbildningar och handledning till

förskolans medarbetare har bidragit till ökad uppdragsförståelse och gett verktyg i både arbetssätt och pedagogroll särskilt med tanke på de barn som är i behov av särskilt stöd.

Kontinuitet i barnens närvaro i förskolan är viktigt för barnens lärande och utveckling. Vid bristande kontinuitet i barnets närvaro följer förskolan en skriftlig rutin enligt SSPF (samverkan i förskolan med barnavårdscentral och socialtjänst).

Grundskola

Grundskolorna har arbetat systematiskt med att främja elevernas närvaro utifrån sina närvarorutiner. Närvarosiffrorna var oförändrade 2018 jämfört med föregående år men i skolornas rapporter syns positiva förändringar, som att antalet elever med problematisk frånvaro har minskat.

Grundskolan behöver förstärka arbetet med närvaro i skolan. Samarbetet mellan grundskolan och den centrala elevhälsan behöver också förstärkas. Det systematiska kvalitetsarbetet i ämneslag och arbetslag behöver utvecklas, liksom det kollegiala lärandet inom och mellan skolor.

Lågstadiet

Eleverna i lågstadiet har fått bra resultat i ämnesproven i matematik. I alla nio delprov ligger resultaten över genomsnittet för riket. Området skriftliga räknemetoder har förbättrats med fem procentenheter. Inom ämnet svenska ser vi ett pendlande resultat som inte är lika stabilt över tid som matematiken. Vi kan även se minskad skriv- och läsförmåga hos eleverna.

Mellanstadiet

Mellanstadiet har en ökad måluppfyllelse i ämnena matematik och svenska jämfört med 2017. Resultatet för ämnesprovet i matematik ligger över genomsnittet för riket och i svenskan på samma nivå som riket. I ämnet engelska ser vi en minskad måluppfyllelse men resultatet ligger fortfarande över riket.

I betygen i årskurs 6 syns skillnad mellan könen, där pojkar generellt får lägre betyg än flickor, men sammantaget ligger både pojkar och flickor högt jämfört med rikets genomsnitt. Fem av våra 15 mellanstadieskolor har nått full måluppfyllelse i svenska, i matematik fyra skolor och i engelska sex skolor. Två skolor har nått fullständigt betyg.

Högstadiet

Under 2018 har ett positivt trendbrott skett gällande genomsnittligt meritvärde, andel elever behöriga till något nationellt gymnasieprogram och andel elever med fullständiga betyg. Från att ha haft en något negativ utveckling har eleverna fått högre betyg och bättre behörighet till gymnasiet.

Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat minskade under året, då pojkarna förbättrade sina resultat något mer än flickorna jämfört med 2017. Både pojkar och flickor ligger över rikets resultat när det gäller fullständigt betyg men ligger strax under då det gäller behörighet till gymnasiet och genomsnittligt meritvärde.

Högstadieskolornas resultat i förhållande till vårdnadshavarnas utbildningsnivå har förbättrats under året. Iggesunds skola sticker ut, med positiva resultat både i jämförelse med förväntat meritvärde och i det antal elever som uppnått kunskapskraven. Även om Östra skolan också har

förbättrat sina förväntade resultat så ligger meritvärdet fortfarande under det förväntade. Läroverket har förbättrat sina resultat och Ede skola pendlar kring förväntade resultat.

Grundsärskola

Generellt är närvaron mycket hög i grundsärskolan och har varit så genom åren. Den frånvaro som finns registrerad har uppkommit i samband med infektioner och har i enstaka fall lett till stor frånvaro. Frånvarostatistiken följs kontinuerligt upp av rektor och mentorer utifrån befintlig handlingsplan.

Grundsärskolans kvalitet är hög och tillgodoser idag elevernas individuella behov av utveckling och lärande. Betyg är satta från och med årskurs 6 för att kartlägga elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse. Jämförelse av resultat mellan könen är svår att göra på grund av elevernas enskilda behov och förutsättningar. Alla elever som 2018 gick ut årskurs 9 var behöriga till program på gymnasiesärskolan.

Gymnasieskola

Gymnasiet fortsätter att leverera goda resultat. Den genomsnittliga betygspoängen ligger kvar på samma höga nivå som 2017. Överlag har andelen elever med examen ökat och ligger över rikssnittet. En positiv utveckling har skett i de yrkesförberedande programmens grundläggande behörighet till högskola, från 35 procent till 41 procent behörighet. I statistiken över skolans alla elevers behörighet till högskola ligger vi dock kvar på rikssnittet. Anledningen till det är att vi har en stor andel elever i yrkesförberedande program i förhållande till högskoleförberedande program jämfört med riket, vilket påverkar statistiken.

Fokus på arbetet med närvaro har lett till att den ogiltiga frånvaron har minskat men totalt har frånvaron ökat något. En del program upplever att eleverna arbetar samtidigt som de studerar och därför har man en relativt hög frånvaro.

IM-programmet har fortfarande ett antal elever med annat modersmål än svenska. Genom att arbeta med dessa har man kunnat minska antalet språkgrupper, IMSPRÅK, från sex till tre och betygen har förbättrats i samband med detta. Andelen godkända betyg har ökat från 54 procent 2017 till 62 procent 2018 och elever når även högre betyg än tidigare. För att bättre kunna möta elever som inte har nått gymnasiebehörighet har samverkan med grundskolan utökats. Fler elever har även kommit ut i samarbetet med vuxenutbildningen och yrkesprogram och därigenom fått språkträning i en annan miljö.

Ett område att arbeta vidare med är samarbetet med grundskolan för att skapa samsyn bland lärarna kring betygssättning. Vi kommer att fortsätta med arbetet för att nå eleverna på de nivåer de befinner sig på vid starten av gymnasiestudierna.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan når väldigt bra resultat, sju av nio elever fick godkända betyg 2018 och fem av nio har idag ett riktigt arbete. Med dessa siffror ligger vi högt över rikssnittet. Gymnasiesärskolan har haft extra fokus på arbetet med närvaro och har under året utvecklat sitt samarbete med elevhälsan.

Vuxenutbildning och SFI

Vuxenutbildningen har haft fler kursstarter 2018 än tidigare och fler elever har kommit till start. Andelen godkända betyg har också ökat. Alla elever inom Lärvox har klarat kursmålen och alla som studerade under våren 2018 sökte för att studera vidare.

När det gäller utbildning av behandlingspedagoger inom yrkeshögskolan tog 31 av 36 examen. 27 av dem arbetar inom området för sin utbildning. Ytterligare fyra har annat arbete eller studerar. I utbildningen av integrationspedagoger tog 28 av 35 examen. 24 av dem arbetar inom området för sin utbildning och ytterligare tre arbetar inom andra områden.

SFI har haft fler elever än föregående år och fler av dem fick betyg. Under året har flera elever återvänt, till följd av nya regler om utbildningsplikt och att tidsbegränsningen för studier i SFI har tagits bort. Andelen lågutbildade som behöver gå kvar i utbildningen en längre tid har väsentligt ökat.

Tack vare SFI:s statsbidrag för läslyft för lågutbildade elever har ett anpassat bibliotek byggts upp och digital utrustning införskaffats för att stödja och stimulera läsning och språkutveckling.

Vuxenutbildningens främsta framgångsfaktor är att flera yrkesutbildningar har startat i samarbete med gymnasieskolan. Annat som har påverkat positivt är specialpedagogiska anpassningar och ett mer utvecklat stöd.

Studie- och yrkesvägledning

Ett stort arbete har lagts ned på att utvärdera studie- och yrkesvägledningen och dess arbete. Resultatet av utvärderingsarbetet kommer att leda till att verksamheten förnyas och förbättras.

En praosamordnare har anställts och förutsättningarna för åttors och niors möjligheter till en meningsfull prao har stärkts. Studie- och yrkesvägledningens arbete med aktiviteter som stärker elevernas val av studie- eller yrkesväg har utvecklats, med arrangemang som Industriveckan, öppet hus, elev för en dag och besök vid yrkes-SM.

Verksamhetsservice

Under verksamhetsservice ryms alla de funktioner som förvaltningen, och andra, inte skulle klara sig utan, såsom caféer, reception, vaktmästare, arbetsmarknadsinsatser, flytthjälp och tekniker. Verksamheten ligger i framkant när det gäller att upprätta möjligheter för distansstudier och ordna studiemiljöer för de många elever som har Hudiksvall som studieort.

Centrala elevhälsan

Centrala elevhälsan har ett stort uppdrag i att fortbilda och stödja pedagogerna för att ge barn och elever större möjligheter att nå kunskapskrav och mål.

Både den centrala elevhälsan och elevhälsan på enheterna har arbetat med närvaro som fokusområde under 2018. Bland annat har man arbetat med planer för en bra övergång till årskurs 7, trygghetsteam, samt relationsskapande aktiviteter och samarbeten med pedagoger för främjande av trivsel, delaktighet och närvaro. Rutiner för närvarouppföljningar finns och görs regelbundet i de flesta elevhälsoteam.

Skolkuratorerna har särskilt under höstterminen arbetat med ökande frånvaro hos enskilda elever eller grupper. Deras roll har varit att kartlägga frånvaro, hålla motiverande samtal, samt ge stöd till elever och pedagoger för att hitta lösningar för att få elever tillbaka till skolan. Något som lyfts som extra värdefullt för främjandet av närvaro är utökade hälsosamtal där skolsköterska och elev förutom standardfrågorna även tittar på betyg och närvaro samt samtal om framtidsdrömmar.

Samarbetet med skolorna ser dock väldigt olika ut beroende på vilken skola det gäller. Flera medarbetare påtalar de stora olikheterna som finns mellan skolorna och önskar en mer övergripande struktur där alla skolor följer de rutiner och planer som finns samt att alla registrerar närvaro på korrekt sätt.

Flera utvecklingsområden har identifierats under året, bland annat att utveckla medarbetarnas medvetenhet om tillgängliga lärmiljöer och anpassningar för barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Minska sjukskrivningarna

Bedömning	Trend
🟡 Delvis uppfyllt	→ Oförändrad

Sjukfrånvaron inom lärandeförvaltningen minskade något under 2018 jämfört med föregående år. Alla verksamheter arbetar aktivt med förebyggande åtgärder, med organisatorisk och social arbetsmiljö och med att öka kunskapen om och förståelsen för vikten av ett strukturerat arbete för att öka välmående och frisknärvaro. Cheferna inom samtliga verksamheter arbetar framgångsrikt med rehabiliteringsinsatser och regelbunden uppföljning när det behövs, för att underlätta återgång till arbete efter sjukskrivning. I de fall kränkande särbehandling sker mellan medarbetare vidtas åtgärder omedelbart i form av utredning, upprättande av handlingsplan samt eventuellt disciplinära åtgärder.

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	Bedömning	Trend
Sjukfrånvaro (%)	7,9 %	7,3 %	7,1 %	🟡 Delvis uppfyllt	→
Sjukfrånvaro mer än 59 dagar (%)	57,5 %	53,1 %	51,5 %	🟡 Delvis uppfyllt	→

Förskolans handlingsplan för ökad frisknärvaro fungerar som ett bra stöd i arbetet inom förskolan. Bristen på utbildade och legitimerade förskollärare påverkar dock kvalitet och arbetsmiljö för barn och medarbetare, liksom barngruppernas storlek, andelen barn per medarbetare och lokalernas skick.

Inom grundskolan har det strukturerade arbetet för ökad frisknärvaro fortsatt och sjukfrånvaron fortsätter att vara låg. Frisknärvaro och arbetsmiljö diskuteras på skolornas arbetsplatsträffar och samtal förs med de enskilda medarbetarna om hälsa och fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Sjukfrånvaron inom grundsärskolan har däremot ökat och arbetet med att minska sjukskrivningarna där behöver utvecklas.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan jobbar medvetet med förebyggande insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå genom att varje anställd erbjuds möjlighet till fysisk aktivitet i direkt anslutning till arbetsdagen. Det systematiska arbetsmiljöarbetet pågår enligt plan och lyfts i medarbetarsamtalen, i arbetslagen och i skolenheterna.

Sjukfrånvaron på CUL har varit högre än väntat under året, med några längre sjukskrivningar. För cheferna vid CUL är detta ett angeläget område att arbeta vidare med. Gemensamma insatser och hjälp av varandra leder till att närvaron ändå är hög och alla verksamheter i CUL-huset samverkar kring arbetet med att främja frisknärvaron.

Inom centrala elevhälsan syns stora skillnader mellan yrkesgrupperna, där skolkuratorerna sticker ut både gällande sjukfrånvaro och omsättning av personal. Många av medarbetarna är fysiskt aktiva och friskvårdsbidraget tas tillvara av de allra flesta. Nätverk inom yrkesgrupperna har bidragit till gemenskap och kollegialt lärande samt blivit ett forum för att dela glädje och få stöd vid problem.

Inom förvaltningsstöd diskuteras arbetsmiljö som en stående punkt på enhetsträffarna, där medarbetarna är delaktiga och har inflytande över innehållet. Enhetens verksamhetsplan ger medarbetarna god vägledning om arbetets innehåll och krav vilket skapar förståelse för det gemensamma uppdraget och meningsfullhet i arbetet.

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Bidra med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

LÄRANDENÄMNDENS VERKSAMHETSMÅL

Aktivt arbeta med hälso- och livsstilsfrågor

Bedömning	Trend
 Delvis uppfyllt	 Ökad

Förskola

Samtliga förskolor arbetar utifrån den hälsofrämjande rutin som förskolan har tagit fram. Förskolan har fortsatt det systematiska miljöarbetet och under 2018 blev samtliga av kommunens förskolor miljöcertifierade enligt Grön Flagg.

Förskolan får fina resultat inom alla områden i de barn- och föräldraenkäter som genomförs genom Qualis. Förskolorna uppvisar hög kvalitet och god ekonomisk hållbarhet. Elevhälsan ger stöd och handledning i arbetet med barngruppernas behov med hjälp av specialpedagog, logoped och psykolog.

Grundskola

Skolorna bedriver ett arbete som syftar till en sund livsstil och hälsosamma vanor bland annat genom ämnena idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap och samhällskunskap, samt genom ämnesövergripande temadagar. Skolorna har organiserade trygghetsteam som arbetar med konflikter i nära samarbete med vårdnadshavare och övrig personal utifrån grundläggande demokratiska värden.

Överlag upplever skolorna hög trivsel, trygghet och ett gott socialt sammanhang bland eleverna. Rastaktiviteter, ordningsregler och åtgärdstrappor bidrar till detta.

Skolorna samarbetar med den centrala elevhälsan, bland annat i arbetet mot droger, främlingsfientlighet, våldsbejakande organisationer och psykisk ohälsa. Elevhälsan har upprättat ett årshjul för skolkuratoriva insatser för årskurs 4–6, och jobbar hälsofrämjande och förebyggande genom enskilda samtal med årskurs 7 om elevernas upplevelse ur ett socialt perspektiv.

Åtta skolor är miljöcertifierade enligt Grön Flagg.

Utvecklingsområden

Flera skolor påtalar bristen på skolkuratorer. Små skolor har svårt att bedriva ett kontinuerligt arbete då skolkuratoren till exempel endast är på skolan någon dag i veckan. Skolorna lyfter även elever som upplever stress i skolarbetet samt närvaro som områden att arbeta mer med.

Grundskolan har tillsammans med elevhälsan påbörjat ett arbete med Inquiring Mindset.

Grundskolor

Inom grundskolorna pågår ett aktivt arbete för deltagande i idrott och hälsa samt ett arbete mot alkohol och tobak. En av två grundskolor är miljöcertifierad enligt Grön Flagg. Arbetet med att även få den andra grundskolan certifierad pågår. Båda grundskolorna är kvalitetscertifierade enligt Qualis.

Gymnasieskola

Under året har gymnasiet bedrivit aktiviteter över programgränserna, med fokus på förståelse och välmående. Lärare, skolledare, arbetsterapeuter och elevhälsan samverkar för att arbeta systematiskt med psykisk ohälsa. Genom den plan för att minska psykisk ohälsa som finns inom förvaltningen har mer resurser blivit tillgängliga för arbetet med psykisk ohälsa, främst genom en kurator men även genom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan).

Gymnasiet fortsätter att arbeta med insatser som ska leda till ökad fysisk aktivitet, såsom skolövergripande föreläsningar och aktivitetsdagar. En stor del av eleverna utövar fysisk aktivitet regelbundet. Elevhälsan och lärare samarbetar för att främja en drog- och tobaksfri skola och överlag ligger tobaksanvändandet på en låg nivå. Hälsoomern finns i elevcafeterian en gång i veckan, med olika hälsoteman varje gång.

På de individuella programmen har ett framgångsrikt arbete med hälsa och livsstil bedrivits under ledning av en förstelärare och med stöd från Skolverket. Medvetenheten om förhållandet mellan hälsa, kost och fysisk aktivitet har ökat och förhållandet mellan välmående och goda skolresultat har uppmärksammas.

Gymnasieskolor

Gymnasieskolorna arbetar vidare med att öka medvetenheten kring fysisk aktivitet. Den förstärkta resursen kring idrott och hälsa fortsätter och skolorna försöker att lägga in fysisk aktivitet under skoldagen.

Få elever nyttjar alkohol och tobak, och insatser pågår kontinuerligt för att minska användandet ännu mer. Drogproblem hanteras enligt befintliga riktlinjer och i samarbete med elevhälsan.

Skolsköterskan har hälsosamtal varje år och löpande under året. Elevhälsan har tagit fram ett årshjul för varje årskurs för att tydliggöra arbetet med hälsa.

Vuxenutbildning

Inom vuxenutbildningen behandlas hälso- och livsstilsfrågor inom vissa kurser, exempelvis i Hälsopedagogik och i vårdkurser.

INDIKATOR

Titel	2017	2018	Bedömning	Trend
Antal certifierade skolor/förskolor enligt Grön Flagg	30	37	 Delvis uppfyllt	↗

LÄRANDENÄMNDENS VERKSAMHETSMÅL

Aktivt arbeta för att barns, ungas och vuxnas inflytande ska öka

Bedömning	Trend
 Delvis uppfyllt	↗ Ökad

Elevhälsa

Genomgående för centrala elevhälsans personal är att verka för elevernas rätt att vara delaktiga i och ha inflytande över sin studiesituation och skolmiljö. Centrala elevhälsan är delaktig i och driver värdegrundsarbetet tillsammans med den lokala elevhälsan.

Förskola

Förskolorna använder mer och mer digitala verktyg för att reflektera kring olika aktiviteter tillsammans med barnen. Arbetsätt och arbetsformer har genom dessa verktyg kunnat utvecklas och än mer anpassas till barnens nyfikenhet, utveckling och lärande. Förskolan har en tydlig rutin för utvecklingssamtalen där barnen medverkar kring sitt lärande och sin utveckling och genom barnens lärlogg i Unikum kan barn och vårdnadshavare ta del av barnens lärande.

Grundskola

Överlag har skolorna ett gott och omfattande elevinflytande i både större och mindre frågor. Ett stort individuellt hänsynstagande ligger som grund och eleverna har möjlighet att tycka till och på olika sätt formulera sina intressen och utvecklingsområden. Skolorna uppmanar eleverna att följa sin kunskapsutveckling i Unikum, där de även själva får möjlighet att skriva sina reflektioner. Många skolor arbetar aktivt med kontakten med hemmet för att bättre få fram elevernas synpunkter. Utvecklingssamtalen är ett mycket viktigt verktyg i detta.

Skolornas elever är organiserade i elevråd och klassråd, men också i biblioteksråd, fritidshemsråd, matråd, miljöråd med flera för mer specifika frågor.

Utvecklingsområden

I skolornas rapportering framgår att arbetet med elevernas inflytande är omfattande och sker på olika sätt men också att arbetet ska utvecklas och förstärkas.

Grundsärskola

Eleverna i grundskolan har egen planering på schemat, där man tillsammans med lärare och pedagogisk resurs planerar för veckan, och elevernas upplevelse av inflytande och delaktighet ökar. Skolorna jobbar med klassråd, elevråd och matråd och eleverna är delaktiga i planeringen av undervisningen.

Båda grundskolorna är kvalitetscertifierade enligt Qualis med höga resultat inom detta område.

Gymnasieskola

Gymnasieskolans elever har flera väl fungerande formella vägar till delaktighet i skolan genom till exempel klassråd, programforum och elevkår. Det finns en tydlig skillnad mellan programmen i hur eleverna uppfattar sina möjligheter att kunna påverka sitt lärande och sin vardag i skolan – generellt anser eleverna på yrkesprogrammen att de har bra möjligheter till påverkan medan de högskoleförberedande programmen har striktare ramar. Skolan jobbar vidare med ledarskap och relationsskapande i klassrummet för att öka samarbetet med eleverna. Målet är att eleverna ska äga sin egen studieplan.

Gymnasiesärskola

Elever och medarbetare vid gymnasiesärskolan upplever delvis att eleverna har möjlighet att påverka och att skolan utmanar och väcker lust att lära mer. För att öka inflytandet har gymnasiesärskolan elevmöten, elevråd och programforum. Olika pedagogiska och digitala verktyg används för att ge alla elever bästa förutsättningar i sitt lärande, till exempel genom surfplatta där eleven genom tryck eller ögonrörelse kan styra plattan för att visa vad de vill göra. Personalen har genom kollegialt lärande och utbildning stärkts i att använda dessa verktyg i undervisningen.

Vuxenutbildning

Vid varje kursstart informeras eleverna om sin rätt till inflytande, och eleverna deltar i ett vuxenutbildningsråd två gånger per år. Kursplaneringar görs i samråd med alla elever. Specialpedagog och undervisande lärare ser till att anpassningar sker då behov finns, och alltid i samråd med berörda elever.

På alla utbildningar som yrkeshögskolan bedriver ska de studerande ges möjlighet att påverka utbildningens innehåll och genomförande och vara en aktiv del i arbetet med vidareutvecklingen av utbildningarna. Alla utbildningar har minst en studeranderepresentant i utbildningens ledningsgrupp. Återkoppling och dialog sker minst fyra gånger per år på ledningsgruppsmöten. En slututvärdering sker vid varje utbildningslut och tas med i ledningsgruppens kvalitetsarbete och i anordnade branschdagar för att lyfta in synpunkter.

Lärandenämnden

Lärandenämnden har gett arbetsutskottet i uppdrag att regelbundet träffa högstadiernas och gymnasieskolans elevråd för att öka elevinflytandet. Detta har lett till att även andra förvaltningar kan föra dialog med ungdomarna kring frågor som prioriterats.

LÄRANDE NÄMNDENS VERKSAMHETSMÅL

Nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Bedömning	Trend
 I hög grad uppfyllt	↗ Ökad

Förvaltningen arbetar med att i den interna kontrollplanen följa upp skolornas plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och säkerställa att planen följer kraven i styrdokumentet, i enlighet med Skollagen (2010:800).

Förskola

Förskolorna har under året haft stort fokus på förskolans värdegrundsarbete och samtliga förskolor har en fungerande rutin för att anmäla och utreda kränkande behandling. Systematisk uppföljning av förebyggande åtgärder utifrån planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling sker kontinuerligt.

Förskolan har använt olika metoder för att samtala med barnen om etiska dilemman och livsfrågor genom material som förskolan har tillgång till.

Utvecklingsområden

Förskolorna behöver fördjupa arbetet kring värdegrund med förankrade metoder som bygger på kunskap, erfarenhet och forskning. Arbetet för att nå samsyn kring värdegrund, barnsyn och kunskapssyn behöver också fortsätta utvecklas inom hela förskolan, i alla arbetslag och i alla barngrupper.

Grundskola

Hälsosamtalen som skolsköterskan gör i årskurs 8 visar på hög trivsel och låg förekomst av kränkande behandling bland eleverna. De elevenkäter som genomförts visar att andelen elever som vet någon i skolan eller som själv har blivit retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad av andra elever har minskat i de yngre åren. De utvärderingar som gjorts visar att trivseln, tryggheten och studiemotivationen generellt är hög, och flertalet skolor rapporterar ett positivt klimat bland eleverna. Dock förekommer kränkningar både mellan elev och elev och vuxen och elev.

Rastaktiviteter framhålls som mycket positivt för att motverka utanförskap och otrygghet på raster. Lyckade rastaktiviteter verkar även leda till ett förbättrat undervisningsklimat och förbättrade resultat.

Grundsärskola

Utvärderingar visar att alla elever trivs i grundsärskolan och det rapporteras väldigt få trakasserier, diskrimineringar och kränkande behandlingar. Skolinspektionens utvärdering av verksamheten visade på god måluppfyllelse inom detta område.

Utvecklingsområden

Arbetet med att stärka elevernas självkänsla och självförtroende behöver fortsätta. Tydlighet och ett gemensamt förhållningssätt är ytterligare ett utvecklingsområde.

Gymnasieskola

Eleverna trivs överlag på gymnasieskolan och känner sig trygga i vardagen. Programmen och skolan som helhet bedriver ett målmedvetet arbete för att förebygga och uppmärksamma kränkningar och oroligheter. Under året har skolan haft en trygghetsledare anställd, vilket har lett till att såväl elever som personal har fått ett ännu bättre stöd i arbetet med att trygga arbetsmiljön. Ytterligare en framgångsfaktor är det nu upparbetade samverkansorganet SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan).

Bromanpusslet, ett arbetssätt som stärker relationerna elever emellan och mellan elever och lärare, används som bakgrund för samtal. Pusslet kommer under kommande år att uppdateras, i samarbete mellan skolledning, lärare och elever.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan är delvis involverad i Glada Hudik-teatern, både i teaterprojekt och i projektet ”Barn föds inte med fördomar”, där budskapet är att integration inte handlar om att alla ska bli lika utan om att lära sig acceptera, och uppskatta, att vi är olika. Detta stärker eleverna på gymnasiesärskolan och ger dem självkänsla och självförtroende. Bromanpusslet används för att ge handfast insikt i hur relationer ska upprätthållas och hur klimatet på skolan kan påverkas positivt.

Vuxenutbildning

En plan för arbete mot kränkande behandling finns och arbetet med att tillgängliggöra den för alla pågår kontinuerligt. Efter #metoo har ett arbete gjorts med all personal för att tydliggöra den värdegrund som arbetet ska utgå från. Antalet anmälda kränkningar är fortfarande lågt men uppmärksamheten och medvetenheten har ökat.

UPPDRAG

Särskilda uppdrag

Titel	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad
Ökad andel ekologiska produkter	2015-01-01	2018-12-31		
Kommentar: Andelen ekologiska råvaror har ökat i skola och förskola. 28 av 28 förskolor och nio grundskolor är Grön Flagg-certifierade ytterligare en tredjedel av grundskolorna har upprättade planer för certifieringar. Arbetet med kemikaliesmart förskola är genomfört och det arbetet implementeras nu i det systematiska kvalitetsarbetet.				
Inrätta familjecentraler Hudiksvall, Delsbo inom ram	2015-01-01	2018-12-31		
Kommentar: Nämnden har beslutat att öppna en öppen förskola i den planerade familjecentralen i Hudiksvall.				
Väl fungerande arbetsorganisation – delaktighet	2015-01-01	2018-12-31		

Kommentar:

Medarbetarundersökningen 2017 visade dels en ökning i svarsfrekvens, 86 procent för 2017 jämfört med 68 procent 2015, samt en signifikant ökning av resultaten inom samtliga frågeområden. Även enkäten om hållbart medarbetarengagemang visade på ett förbättrat resultat.

System för medarbetarna att kunna göra lönekarriär	2015-01-01	2018-12-31	✓	
--	------------	------------	---	---

Kommentar:

Vi har ett system som säkerställer att alla medarbetare har möjlighet att göra lönekarriär.

Skapa innovationsrika och entreprenörvänliga miljöer	2015-01-01	2018-12-31	✓	
--	------------	------------	---	---

Kommentar:

Entreprenöriellt lärande är ett prioriterat område i förvaltningen. Det finns en styrgrupp (presidiet) och en av nämnden tagen strategi för entreprenöriellt lärande. Samtliga skolformer har en handlingsplan för entreprenöriellt lärande och studie- och yrkesvägledning. Arbetsgruppen för entreprenöriellt lärande består av fem representanter från förvaltningen och åtta representanter från näringslivet.

Under 2018 har arbetet med det Vinnovafinansierade projektet Vässa skolan fortsatt. Projektet syftar till att genom innovation och forskning utveckla skolans fysiska och digitala lärmiljö, i samarbete med RISE, Fiber Optic Valley och Högskolan i Gävle.

Under 2018 har Broman Academy utvecklats till en fullödig testmiljö för digitala verktyg och lösningar, där medarbetare kan få stöd och inspiration för att implementera nya tekniska lösningar i verksamheterna.

Redovisa användning av statliga medel flyktingmottagande	2016-01-01	2018-12-31	✓	
--	------------	------------	---	---

Kommentar:

Mottagningsenheten har flyttat in i sina lokaler, där eleverna genomgår kunskapstest innan de placeras ut på de olika skolorna. Organisationen har förstärkts med fler lärare, studiehandledare, kuratorer och skolsköterska.

Se över kostnad för införande av HBTQ-certifierad förskola	2016-01-01	2016-12-31	✓	
--	------------	------------	---	---

Kommentar:

Kostnaden för en förskola är 350 000 kronor. För samtliga förskolor blir det cirka 10 miljoner kronor.

Öka barns och ungas delaktighet i kommunala beslutsprocesser	2017-04-24	2018-12-31	▶	
--	------------	------------	---	---

Kommentar:

Lärandenämnden har gett arbetsutskottet i uppdrag att regelbundet träffa högstadiernas och gymnasieskolans elevråd för att öka elevinflytandet. Detta har lett till att även andra förvaltningar kan föra dialog med ungdomarna kring frågor som prioriterats.

Minskning av barngruppernas storlek i förskolan	2015-01-01	2015-12-31	✓	
Kommentar: Uppdraget från nämnden att minska antalet barn per avdelning går inte att genomföra förrän fler lokaler finns att tillgå. Åtgärder för att få en budget i balans 2017 innebar ett ökat antal barn i barngrupperna vilket även gett effekter på 2018.				
1 mkr extra till sommarskola och resurstid högstadium, gymnasium	2015-01-01	2015-12-31	✓	
Kommentar: Lovskola ingår i den elevpeng som fördelas i budget till följd av att lovskolan har blivit obligatorisk i årskurs 8 och 9.				
7,5 mkr/år färdighetsträning i skolan = ökad bemanning	2015-01-01	2015-12-31	✓	
Kommentar: Resursfördelningssystemet är ändrat så att mer resurser fördelas till årskurs 1–3 från och med januari 2016.				
Omsorgsutbildning i CUL:s verksamhet	2015-01-01	2018-12-31	✓	
Kommentar: Omsorgsutbildning bedrivs som vuxenutbildning.				
Utreda – anställning av genuspedagog	2015-01-01	2015-12-31	✓	
Kommentar: Lärandeförvaltningen har genuspedagoger i såväl förskolan som i skolan.				
Manifesterar kommunens hållning i HBTQ- och integrationsfrågor under 2018	2017-08-21	2018-12-31	✓	
Kommentar: Förvaltningschefen deltog i Prideparaden i augusti 2018, som representant för lärandenämnden. Förskolan arbetade aktivt med jämställdhetsfrågor genom att ta fram en ny handlingsplan för jämställdhet.				
Inga nya projekt startas upp som inte är kostnadsneutrala och kan leda till förbättrad och effektivare verksamhet	2017-08-21	2018-12-31	▶	
Kommentar: Förvaltningen har tagit fram en lista över lärandeförvaltningens prioriterade områden 2018. Utifrån den listan prioriterar nämnden vilka projekt som förvaltningen ska arbeta vidare med, med hänsyn till kostnad och effekt på verksamheten.				
Tillskapa extratjänster grundskolan för att förstärka vuxennärvaron, tex skolvärdar	2017-08-21	2018-12-31	▶	
Kommentar: Totalt finns 13 extratjänster i grundskolan.				

Arbeta efter en modell som ett led i att förbättra arbetsmiljön och öka frisknärvaron	2017-08-21	2018-12-31		
Kommentar: Studie- och yrkesvägledningen är på väg in i ett försök att arbeta efter den modell som avses. Lärandeförvaltningen arbetar även efter en egen befintlig modell för att förbättra arbetsmiljön och öka frisknärvaron.				
Stödja föreningslivet och civilsamhället genom att stötta ”idéburet offentligt partnerskap”	2017-08-21	2018-12-31		

FÖRUTSÄTTNINGAR

Kvantiteter

Kvantitativt åtagande, utfall 2018

Barn och elevantal	Åtagande 2018	Utfall 2018 antal/volym	Avvikelse
Barn i förskola*	1 725	1744	19
Elever i fritidshem*	1 412	1405	-7
Elever i förskoleklass*	396	396	0
Elever i årskurs 1-9*	3 850	3 854	4
- varav till annan kommun	40	32	-8
- elever från annan kommun	26	25	-1
Elever i grundskola	41	42	1
- varav till annan kommun	3	2	-1
- elever från annan kommun	1	1	0
Elever i gymnasieskola	1 287	1293	6
- varav till annan kommun & fristående	248	244	-4
- elever från annan kommun	283	269	-14
Elever i gymnasiesärskola	34	39	5
- varav till annan kommun	4	5	1
- elever från annan kommun	8	8	0

*inkl. enskilda förskolor, fritidshem resp. skolor

Svågadalen ej inkluderad

Den skolform som avviker mest från budgeterat antal elever är förskolan, där avvikelsen för 2018 blev 19 fler förskolebarn än budget.

Den näst största kvantitetsavvikelsen gäller antalet gymnasieelever från andra kommuner, som blev 14 färre än budget. Faktorer som påverkar att färre elever kommer från andra kommuner är att gymnasiekullarna i angränsande kommuner minskar. Fler Hudiksvallselever har även valt

Bromangymnasiet istället för gymnasieskolor i andra kommuner och fristående gymnasieskolor och då ökar konkurrensen om platserna på Bromangymnasiet.

Investeringar per projekt

Investeringsbudget (tkr)	Utfall 2018-12	Budget (inkl TA fr 2017)	Avvikelse
Inv m anl av vitesföreläggande	2 571	3 855	1 284
Broman ombyggnad reception	1 644	1 644	0
Maskiner Broman	436	753	317
Summa investeringar	4 651	6 252	1 601

Internleasing (tkr)	Utfall 2018-12	Budget (inkl TA fr 2017)	Avvikelse
Grundskola	216	0	-216
Elevhälsa	523	0	-523
Summa internleasing	739	0	-739

Lärandeförvaltningen förfogar över drygt 6 miljoner kronor i investeringsmedel 2018, medan övriga investeringsmedel som avser förskolor och skolor hanteras av tekniska förvaltningen.

Utifrån det föreläggande som lärandenämnden fick av Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd gällande städning i skolorna så har lärandenämnden beviljats en investeringsbudget på nästan 4 miljoner kronor med syfte att minska kostnaderna för städning i skolorna. Nästan 1,3 miljoner kronor av denna budget förbrukades inte under 2018 och delar av det som inte förbrukades kommer förvaltningen att begära att få föra över till 2019 då alla inköp kopplade till detta investeringsprojekt inte blev helt slutförda under 2018.

För Bromangymnasiets ombyggnation av receptionen har drygt 1,6 miljoner kronor i investeringsmedel avsatts under 2018 och dessa är helt förbrukade. För övriga investeringar på Bromangymnasiet var budgeten 0,7 miljoner kronor, varav 0,4 miljoner kronor har använts till att färdigställa en ombyggnation av byggprogrammet. Ombyggnationen påbörjades 2017 och har totalt kostat drygt 0,7 miljoner kronor.

För 2018 har verksamheten haft investeringsbehov utöver beviljade investeringsmedel. För att finansiera dem har verksamheten ansökt om och beviljats internleasing för drygt 0,7 miljoner kronor. För grundskolan avser internleasingen inventarier och staket och för elevhälsan avser den anpassning av lokaler i CUL-huset där Pedagogiskt resurscentrum har flyttat in.

Medarbetare

Antalet anställningar och antalet årsarbetare har minskat med 79 respektive sju stycken i hela förvaltningen sedan 2017. Alla skolformer utom grundsärskolan har minskat antalet anställda. Anpassningar har skett efter budgetförutsättningar samt i något fall en anpassning till minskat elevunderlag. Antalet anställda inom grundsärskolan har ökat då elevunderlaget har ökat. I centrala elevhälsan har antal medarbetare fortsatt att öka, vilket har varit ett mål utifrån

statsbidrag om utökad elevhälsopersonal i yrkeskategorierna skolsköterskor och skolkuratorer. Positiva effekter av ökningen har varit att skolsköterskor och skolkuratorer har fått bättre möjligheter att arbeta förebyggande och främjande och mer tid till samplanering vilket har medfört att de har kunnat genomföra främjande och förebyggande arbete tillsammans.

Antalet tillsvidareanställda har ökat något, med fem personer. Ökningen har skett på grundsärskolan. En stor andel förskollärare har valt att lämna förskolan för arbete i andra skolformer, med andra arbeten och i andra kommuner och det är mycket svårt att rekrytera nya behöriga och legitimerade förskollärare. En förskollärare eller lärare måste vara legitimerad för att få en tillsvidareanställning. Den nya rutinen som innebär att pensionsavgångar inte återbesätts har också påverkat antalet tillsvidareanställningar.

Antalet visstidsanställda och timavlönade har minskat kraftigt, från 455 stycken 2017 till 371 stycken 2018, en minskning med 84 stycken eller 18 procent. Anpassningar efter budgetförutsättningar har skett, till exempel skärpta vikarierutiner vid samtliga förskolor.

I förvaltningen finns 50 medarbetare som är över 65 år.

Alla chefer i de olika skolformerna lägger ner en betydande del av sin arbetstid på rekrytering och kompetensförsörjning. De stora svårigheterna att rekrytera behöriga lärare och förskollärare får konsekvenser för barn och elever, medarbetare och chefer i organisationen. Omsättningen av skolkuratorer och skolsköterskor har varit hög under året med anledning av brist på socionomer och sjuksköterskor, men även utifrån att tjänsterna delas mellan flera enheter vilket inte är attraktivt. Kommunövergripande satsningar på rekrytering och på att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare pågår men har ännu inte fått genomslag i förvaltningen.

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	Bedömning	Trend
Antal anställningar	1 499	1 524	1 445	●	↘
Antal årsarbetare	1 251	1 281	1 274	●	↘
Antalet tillsvidareanställningar	1 074	1 069	1 074	●	↘
antalet visstidsanställningar och timavlönade	425	455	371	●	↘